

ІТ-ресурс «Видатні педагоги України та світу»

Пам'ять – мідна дошка, помережена літерами, з часом вони зникають, якщо не відновлювати їх різцем.

Джон Лок, англійський філософ і педагог

«Видатні педагоги України та світу» – сторінка веб-порталу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського (ДНПБ), яка із 2008 р. є інформаційно-бібліографічним ресурсом, що містить матеріали за результатами історико-біографічних досліджень і популяризує доробок видатних педагогів, освітніх і громадських діячів.

Науковці ДНПБ дослідили вже понад 90 персоналій, котрі жили і працювали у різні історичні епохи, у різних країнах і навіть на різних континентах. Під орудою директора ДНПБ, члена-кореспондента НАПН України **Лариси Березівської** науковці відділу педагогічного джерелознавства та біографістики постійно доповнюють і оновлюють ресурс «Видатні педагоги України та світу». Кожній особистості присвячено окремий розділ, який містить біографію, певні відомості – бібліографію публікацій, повнотекстові твори, фотогалерею, дані про вшанування пам'яті тощо.

Цей унікальний галузевий ресурс є досить популярним, що підтверджує статистика відвідувань. Наприклад, у 2023 р. сторінку відвідало 56 тис. користувачів з різних куточків світу. Ми згодні зі словами М. Грушевського: «Завдяки історичній пам'яті людина стає особистістю, народ – нацією, країна – державою». І саме педагогічна біографіка збагачує національно-патріотичну свідомість. Ідеї видатних освітян, як-от В. Дурдуківського, О. Музиченка, С. Русової, І. Соколянського, І. Стешенка, Я. Чепіги й ін., які в умовах антиукраїнської політики російської та радянської імперій обстоювали розвиток національної освіти – сприяли формуванню національно-патріотичної свідомості українського народу та заклали підвалини сучасних трансформацій, розбудови Нової української школи.

Нині найпильнішу увагу освітян і науковців привертають саме вітчизняні достойники із царини педагогіки, тому оприлюдненню матеріалів про них приділено максимальну увагу працівників відділу. Йдеться і про повернення заборонених у радянську добу українських педагогів,

освітніх діячів, зосібна й тих, котрі змушені були емігрувати, і про переосмислення доробку тих освітян, які працювали у складних умовах тоталітарного режиму, цензури, ідеологічного тиску (навіть у сфері природничих дисциплін), тих особистостей, які, попри придушення вільної думки, без якої поступ неможливий, розвивали освіту. Можна простежити розвиток української освіти, гуманістичної педагогічної думки, вивчаючи біографії усіх представлених педагогів. Їхні долі це – нитки, з яких тчеться полотно епохи.

Протягом першого півріччя цього року ресурс доповнено новими розділами, що присвячено таким видатним особистостям на освітянській ниві України як А.І. Волошин (1874–1945), О.С. Дубинчук (1919–1994), Н.Д. Полонська-Василенко (1884–1973), оновлено наповнення розділу про М.І. Демкова (1859–1939), започатковано розділ визначного німецького педагога і філософа, засновника соціальної педагогіки П. Наторпа (1854–1924).

Тут само представлено багато персоналій класиків світової педагогічної думки. Серед них – Ж.-О. Декролі, Р. Зейдель, Г. Кершенштейнер, М. Монтессорі, Г. Манн та ін. Їхні ідеї є основою парадигми сучасної системи освіти в багатьох країнах світу, зокрема державах Європейського Союзу, США.

Сучасні науковці, які вивчають історію національної і світової освіти, викладачі, студенти, аспіранти, докторанти України й закордону, скориставшись інформаційно-бібліографічним ресурсом «Видатні педагоги України та світу», знайдуть поживу і для розуму, і для душі. Інформація, представлена на сторінці, є джерелом для наукових досліджень, бакалаврських і магістерських робіт; розширює зміст підручників з історії освіти і педагогіки. Важливо й те, що, послуговуючись матеріалами про життя і творчість видатних педагогів, можна планувати і проводити науково-практичні заходи (конференції, круглі столи, шкільні свята тощо), присвячені творчості того чи іншого педагога, освітнього діяча. Окрім того, тут можна ознайомитися із фондом ДНПБ, зокрема з автентичними педагогічними

джерелами, що є дуже затребуваним.

Принагідно зазначимо, що за результатами конкурсу НАПН України на найкращі наукові роботи, створені в 2023 р., авторів електронного інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» (Л. Березівську, Т. Павленко, Н. Якобчук, Є. Демиду) нагороджено Дипломами I ступеня у номінації «Кращий електронний ресурс, зокрема освітній (самостійні електронні видання або матеріали, що не мають друкованих аналогів), для підтримки та розвитку наукових досліджень, управління освітою».

**Оксана БОЙКО,
Євгенія ДЕМИДА,
працівники відділу педагогічного
джерелознавства та біографістики
ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського**

Доступ до ресурсу за QR-кодом:

